

Dosarul nr. 2rac-205/21

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: Gh. Stratulat)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, I. Dutca, A. Malfi)

ÎNCHEIERE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Rai Agro Invest”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Oberegagro” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Rai Agro Invest” cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei din 17 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Rai Agro Invest”, modificată parțial hotărârea din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă în această parte o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La 03 iulie 2019 SRL „Oberegagro” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Rai Agro Invest” cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 78-MA/SR din 16 iulie 2018 a vândut pârâtului SRL „Rai Agro Invest” marfă în sumă de 6086,26 dolari SUA, potrivit facturilor fiscale, AAE1468166, AAE1468167, AAE1468208 din 02 august 2018, AAE1468190 din 08 august 2018, AAE1468407 din 13 august 2018, AAE1468542 din 20 septembrie 2018.

A menționat reclamanta că, potrivit prevederilor pct.2.2 și pct. 2.3. din contract, achitarea pentru marfa livrată se va efectua de către cumpărător în termen de 30 zile calendaristice din momentul livrării, iar potrivit pct. 7.2.1. din contract, în cazul în care cumpărătorul nu va achita până la data scadenței suma datorată, acesta va achita vânzătorului o amendă pecuniară în mărime de 25% din suma datorată și o penalitate în mărime de 0,5 % pentru fiecare zi de întârziere din suma restanței.

A precizat reclamanta că, la data de 08 aprilie 2019, pârâtul a achitat parțial datoria acumulată, transferând în contul reclamantului suma de 1433,96 dolari SUA, acumulând o datorie în sumă de 5180,23 dolari SUA.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 06 noiembrie 2018, SRL „Oberegagro” a expediat în adresa pârâtei somația nr. 196, prin care a solicitat achitarea datoriei, comunicând consecințele ce vor surveni în cazul neonorării obligațiilor sale, însă, recepționând pretenția la 13 noiembrie 2018, datoria nu a fost achitată până în prezent.

A solicitat reclamanta admiterea acțiunii, încasarea de la SRL „Rai Agro Invest” în beneficiul SRL „Oberegagro” a datoriei în mărime de 5180,23 dolari SUA, a penalității în mărime de 5477,63 dolari SUA, a despăgubirii în mărime de 1295,05 dolari SUA și a taxei de stat în sumă de 6454,56 de lei.

Prin acțiunea civilă depusă, SRL „Oberegagro” a solicitat asigurarea acțiunii prin aplicarea sechestrului pe bunurile SRL „Rai Agro Invest” în limita valorii acțiunii în sumă de 11952,90 dolari SUA.

În cadrul examinării cauzei, SRL „Oberegagro” și-a concretizat pretențiile din acțiune, solicitând încasarea din contul SRL „Rai Agro Invest” în beneficiul său a penalității în sumă de 4315,98 dolari SUA, încasarea despăgubirii în sumă de 1295,05 dolari SUA și compensarea cheltuielilor de asigurare a acțiunii în sumă de 2505 lei.

Prin hotărârea din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de SRL „Oberegagro” a fost admisă parțial. S-a încasat de la SRL „Rai Agro Invest” în beneficiul SRL „Oberegagro” suma de 4315,98 dolari SUA, cu titlu de penalitate, conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii și a sumei de 2505 lei, cu titlu de cheltuieli de executarea a măsurii de asigurare. În rest, pretențiile au fost respinse.

În argumentarea poziției sale, prima instanță a constatat că în procesul judecării cauzei, pârâta a achitat integral suma datoriei de bază, fapt care a determinat instanța să se expună doar asupra pretențiilor ce țin de penalitate și despăgubiri.

Având în vedere că SRL „Rai Agro Invest” nu și-a onorat obligațiunile de plată asumate în mod corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit, prima instanță a conchis asupra temeiniciei pretenției de încasare de la SRL „Rai Agro Invest” în beneficiul SRL „Oberegagro” a sumei de 5315,89 dolari SUA de lei cu titlu de penalitate. Totodată, instanța de fond a reținut că luând în considerație că la 11 februarie 2020, pârâtul a achitat suma de 17540 de lei (echivalentul a 1000 dolari SUA) cu titlu de penalitate pretinsă în temeiul contractului din 16 iulie 2018, pârâtul urmează să achite diferența care constituie suma de 4315,98 dolari SUA.

Respingând pretenția reclamantei cu privire la încasarea din contul pârâtei a sumei de 1295,05 dolari SUA cu titlu de despăgubiri, prima instanță a reținut că potrivit pct. 7.2.1. din contractual nr.78-MA/SA din 16 iulie 2018, clauza penală reprezintă voința părților contractante, însă pornind de la scopul despăgubirii aceasta pretenție nu este întemeiată, deoarece potrivit art. 610 alin. (1) Cod civil, în vigoare la data încheierii

contractului, despăgubirea pe care o datorează debitorul pentru neexecutare cuprinde atât prejudicial efectiv cauzat creditorului, cât și venitul ratat.

Astfel, prima instanță nu a constatat prezența unui prejudiciu efectiv sau unui venit ratat probat de reclamantă, cerința fiind una neîntemeiată.

Cu referire la pretenția reclamantei privind încasarea cheltuielilor de asigurare a acțiunii, instanța de fond a considerat-o întemeiată, stabilind că potrivit art. 90 lit.h) Cod de procedură civilă, din cheltuieli de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de executare a actelor judecătorești. Astfel, reclamanta a suportat cheltuieli de executare a actelor judecătorești, conform ordinului de plată nr. 574 din 22 august 2019, achitând suma de 2505 lei, executorului judecătoresc pentru serviciile de executare întru asigurarea prezentei acțiuni.

La 30 iulie 2020, SRL „Rai Agro Invest” a depus cerere de apel nemotivată, iar la 21 decembrie 2020 SRL „Rai Agro Invest”, reprezentat de avocatul Andrei Mandraburcă, a prezentat cererea de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 17 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Rai Agro Invest”. S-a modificat hotărârea din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării penalității în sumă de 4315,98 dolari SUA, prin micșorarea sumei încasate din contul SRL „Rai Agro Invest” în beneficiul SRL „Oberegagro” de la suma de 4315,98 dolari SUA, până la suma de 1157,99 dolari SUA. În rest, hotărârea s-a menținut.

În susținerea soluției emise, instanța de apel a constatat că, penalitatea de 5477,63 dolari SUA și despăgubirea de 1295,05 dolari SUA rezultate din aceeași neexecutare depășește obligația de bază în sumă de 5180,23 dolari SUA.

Totodată, instanța de apel a reținut că penalitatea în sumă de 5477,63 dolari SUA calculată pentru 180 zile de întârziere este excesivă în comparație cu dobânda de întârziere legală în sumă de 903,93 dolari SUA, calculată pentru 459 zile de întârziere a neexecutării obligației de bază.

Astfel, instanța de apel a conchis că penalitatea în sumă de 1157,99 dolari SUA reprezintă echivalentul dobânzii de întârziere legale calculată de apelantă (903,93 dolari SUA) care a fost completată cu suma de 254,06 dolari SUA cu titlu de compensarea prejudiciului material acumulat până la 11 februarie 2020, data la care a fost achitat soldul restant al datoriei de bază în sumă de 405,91 dolari SUA, conform transferului bancar în sumă de 7123,56 de lei (f.d.67,69,73).

La 22 iunie 2021, SRL „Rai Agro Invest” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 17 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului SRL „Rai Agro Invest”, reprezentată de avocatul Andrei Mandraburcă, a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar

probele administrate, și anume, în partea înscrisurilor care demonstrează achitățile efectuate de către recurent din momentul depunerii cererii de chemare în judecată și până la emiterea hotărârii primei instanțe precum și a înscrisurilor prezentate în instanța de apel, care a dus la soluționarea greșită a cauzei și drept consecință a prejudiciat societatea cu suma de 1157,99 dolari SUA și 2505 lei.

A indicat că instanța de apel la aprecierea sumei ce urmează a fi încasată cu titlu de penalitate nu a ținut cont de achitarea parțială făcută de recurent, și anume, a sumei de 1000 dolari SUA achitate la data de 11 februarie 2020.

A invocat că instanța de apel a calculat un prejudiciu suplimentar în mărime de 254,06 dolari SUA pentru „întârzierea plății” de 405,91 dolari SUA cu titlu de datorie de bază. Or, recurentul a demonstrat că această sumă de fapt constituie o livrare suplimentară efectuată fără semnarea unei anexe la contract și fără fixarea unui termen de achitare, sumă care nici nu a fost inclusă de către intimat în obiectul prezentei acțiuni.

Totodată, a declarat că instanța de apel nu a dat apreciere actului de verificare a decontărilor reciproce semnat de către părțile în litigiu la datat de 31 august 2020 (după emiterea hotărârii de către prima instanță) care demonstrează inexistența datoriilor reciproce ce ar rezulta din executarea sau neexecutarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 78MA/SR din 16 iulie 2018.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 17 martie 2021.

Din actele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 30 aprilie 2021 (f.d. 135, Vol. II), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceștea.

Astfel, recursul declarat la 22 iunie 2021 este în termen.

La 19 iulie 2021 în adresa SRL „Oberegagro” a fost expediată copia recursului declarat de SRL „Rai Agro Invest”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 209), însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Rai Agro Invest” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a

îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Rebai și alții contra Franței, nr. 26561/1995 din 25 februarie 1995*), pe când în recursul depus de SRL „Rai Agro Invest” asemenea aspecte nu se regăsesc.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Rai Agro Invest” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Rai Agro Invest” împotriva deciziei din 17 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic